

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy we Włocławku Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Sobczak-Śliwińska

Protokolant: sekr. sądowy Karolina Daniel

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2016 roku we Włocławku

na rozprawie sprawy

z wniosku M. J. (1)

z udziałem A. D. (1)

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy M. J. (1) i uczestniczki A. D. (1) wchodzi:

1. telewizor „21” – czarna obudowa o wartości 90,00 zł,

2. lodówka (...) o wartości 125,00 zł,

3. wierzytelność z tytułu nakładów poczynionych z majątku wspólnego stron na majątek osobisty uczestniczki w kwocie 119864,15 zł (sto dziewiętnaście tysięcy osiemset sześćdziesiąt cztery złote piętnaście groszy);

tj. majątek o łącznej wartości 120079,15 zł (sto dwadzieścia tysięcy siedemdziesiąt dziewięć złotych piętnaście groszy),

II. dokonać podziału majątku wspólnego stron w ten sposób, że przyznać na wyłączną własność uczestniczce A. D. (1) składniki majątku wspólnego wymienione i opisane w pkt I ppkt 1 i 2 - o łącznej wartości 215,00 zł (dwieście piętnaście złotych),

III. zasądzić od uczestniczki A. D. (1) na rzecz wnioskodawcy M. J. (1) kwotę 107,50 zł (sto siedem złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem spłaty należnego mu udziału w majątku wspólnym, płatną po uprawomocnieniu się orzeczenia wraz z odsetkami ustawowymi w przypadku opóźnienia w terminie płatności,

IV. zasądzić od uczestniczki A. D. (1) na rzecz wnioskodawcy M. J. (1) kwotę 59932 zł (pięćdziesiąt dziewięć tysięcy dziewięćset trzydzieści dwa złote) tytułem zwrotu nakładów z ustawowymi odsetkami od dnia 15 listopada 2012 roku do dnia 28 kwietnia 2016 roku płatną w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia z odsetkami ustawowymi w przypadku opóźnienia w terminie płatności;

V. oddalić wnioski w pozostałym zakresie;

VI. orzec, iż wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania zgodnie ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca M. J. (1) w dniu 04.09.2012 r., wniósł do Sądu wniosek o podział majątku wspólnego powstałego w trakcie jego związku małżeńskiego z A. D. (1) oraz rozliczenie nakładów z majątku wspólnego stron na majątek osobisty A. D. (1).

W toku postępowania wnioskodawca jako składniki majątku wspólnego wskazał ruchomości w postaci telewizora „21” w czarnej obudowie, wieży (...), magnetowidu J., odkurzacza (...), lodówki (...), kanapy i dwóch foteli, ławy i pufy, meblościanki, zastawy stołowej porcelanowej na 24 osoby oraz samochodu marki A. (...). Jako sposób podziału majątku wspólnego wniósł o przyznanie uczestniczce ruchomości stanowiących wyposażenie mieszkania a jemu samochodu A. (...), zgodnie z aktualnym stanem posiadania.

Żądając rozliczenia nakładów wniósł o zasądzenia na jego rzecz kwoty 230.000 zł tytułem połowy nakładów z majątku wspólnego stron na budowę domu na nieruchomości stanowiącej majątek osobisty byłej żony.

Uzasadniając powyższe wskazał, że małżeństwo stron trwało od 20.09.1997 r. do 30.05.2001 r. W trakcie trwania małżeństwa 6.10.1999 r. rozpoczęli budowę domu na działce należącej do majątku osobistego A. D. (1). (...) budowlane kupili za pieniądze otrzymane z okazji zawarcia związku małżeńskiego. Rodzice wnioskodawcy płacili pracownikom oraz pokrywali koszty ich wyżywienia. Nadto wnioskodawca włożył w budowę domu osobiste starania i pracę fizyczną przy budowie.

Uczestniczka A. D. (1) początkowo wniosła o ustalenie, że brak jest składników majątku wspólnego podlegających podziałowi. Ostatecznie jednak przyznała, że w trakcie trwania związku małżeńskiego strony nabyły kanapę z dwoma fotelami, a także telewizor i lodówkę oraz samochód A. (...).

Odnosząc się do żądania zwrotu nakładów i wydatków poczynionych z majątku wspólnego stron na jej majątek osobisty wniosła o oddalenie tego żądania podnosząc zarzut przedawnienia.

Sąd ustalił, co następuje:

M. J. (1) i A. D. (1) z domu G. zawarli związek małżeński w dniu 20.09.1997 r. Wyrokiem z dnia 30.05.2001 r. Sąd Okręgowy we Włocławku orzekł rozwiązanie małżeństwa bez orzekania o winie. Orzeczenie uprawomocniło się w dniu 21.06.2001 r.

Dowód: wyrok Sądu Okręgowego we Włocławku k. 5.

Za pieniądze uzyskane z prezentów ślubnych strony nabyły telewizor „21” cali, lodówkę (...) oraz kanapę i dwa fotele. Kanapa z fotelami na skutek zużycia uległy zniszczeniu i w chwili obecnej już nie istnieją. W trakcie trwania małżeństwa został nabyty także samochód A. (...) rok prod. 1993 r. Po rozwodzie ruchomości stanowiące wyposażenie mieszkania zostały u A. D. (1) a samochód A. (...) został zabrany przez M. J. (1).

Dowód: częściowo zeznania wnioskodawcy M. J. (1) k. 254, częściowo zeznania uczestniczki A. D. (1) k. 255.

Aktualna wartość tych ruchomości wynosi odpowiednio telewizor „21” cali – 90 zł, lodówka (...) - 125 zł, samochód A. (...) - 3000 zł. (bezsporne)

W październiku 1999 r. małżonkowie rozpoczęli budowę domu na działce stanowiącej majątek osobisty A. D. (1). Za pieniądze z prezentów ślubnych została zakupiona część materiałów budowlanych. Dom był budowany systemem gospodarczym przy udziale członków rodziny w tym ojca uczestniczki, który jest murarzem. Część materiałów budowlanych została zakupiona w czasie budowy domu z dochodów stron, część materiałów zakupił ojciec A. D., pewne kwoty na materiały budowlane przekazali także rodzice M. J.. Przy budowie domu pracował M. J. (1) oraz pomagali członkowie jego rodziny i koledzy.

W dniu 08.01.2001 r. A. D. (1) sprzedała swoim rodzicom działkę, na której był budowany dom. W chwili sprzedaży dom był w stanie surowym otwartym, były wyciągnięte mury, był dach pokryty papą, ściany były nie otynkowane, nie były zamontowane okna ani drzwi.

Wartość nakładów poczynionych dla powstania budynku w stanie surowym otwartym (stan na 21.06.2001r.) kształtuje się na poziomie 119.864,15 zł, w tym wartość materiałów budowanych użytych do budowy wynosi 63.401,97 zł.

Dowód: Dziennik budowy k. 12-19, faktury k. 73-76, częściowo zeznania świadków i stron: B. Ż. 95v, B. G. (1) k. 96-97, M. D. k. 97-98, A. P. (1) k. 131, M. G. k.132, A. P. (2) k. 132, M. P. k. 133, J. S. k. 186-187, zeznania wnioskodawcy M. J. (1) k.254, zeznania uczestniczki k. 254, opinia biegłego M. B. (1) k. 200-226.

Sąd zważył, co następuje:

Należy podkreślić, że w postępowaniu o podział majątku wspólnego Sąd zobowiązany jest z urzędu ustalić skład tego majątku. Zgodnie z treścią art. 567 § 3 kpc do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku. Przy czym na mocy art. 688 kpc do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zniesienia współwłasności, a w szczególności art. 618 § 2 i 3 kpc. Zgodnie z treścią art. 684 kpc skład i wartość spadku ulegającego podziałowi ustala sąd, co oznacza, że co do zasady dział spadku (podział majątku wspólnego) powinien obejmować przedmioty, które istniały w chwili otwarcia spadku (na dzień prawomocnego orzeczenia rozwodu lub innego sposobu ustania wspólności majątkowej małżeńskiej) i które nadal istnieją w chwili dokonywania podziału. Przy czym ustalenie wartości poszczególnych składników majątku wspólnego następuje przy uwzględnieniu jego wartości z dnia dokonywania podziału, ale według stanu istniejącego w chwili ustania wspólności majątkowej.

W niniejszej sprawie między stronami istniał spór co do składu majątku wspólnego. O ile bowiem wnioskodawca, jako składniki majątku nabyte w czasie trwania małżeństwa wskazał ruchomości w postaci: telewizora 21 cali, wieży (...), magnetowidu (...), odkurzacza (...), lodówki (...), kanapy z dwoma fotelami, ławy z pufami, meblościanki, zastawy stołowej porcelanowej na 24 osoby, oraz wskazał, że w trakcie małżeństwa zakupiony został samochód A. (...). O tyle uczestniczka w toku postępowania przyznała, że za pieniądze z prezentów ślubnych strony kupiły telewizor, lodówkę, kanapę i dwa fotele. Co do pozostałych ruchomości twierdziła, że stanowiły one albo majątek jej rodziców, albo nabyła je jeszcze przed małżeństwem. Przyznała, że w trakcie małżeństwa strony nabyły samochód A. (...). Jednocześnie wskazała, że kanapa i dwa fotele w chwili obecnej nie istnieją albowiem zużyły się w trakcie normalnego użytkowania. Wobec konsekwentnych twierdzeń A. D. (1) w tym przedmiocie wnioskodawca nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających przynależność wskazanych przedmiotów do majątku wspólnego stron. W szczególności okoliczność ta nie została potwierdzona dokumentami zakupu, gwarancji, dokumentami ewentualnych napraw, przeglądów, czy też dokumentacją zdjęciową jak również zeznaniami świadków. Świadkowie albo nie mieli w tym zakresie żadnej wiedzy (B. Ż., M. D., J. S.) albo też nie pamiętali czy strony miały wspólny majątek ruchomy ewentualnie co wchodziło w skład tego majątku (świadkowie B. G. (1), A. P. (1), M. G., M. P.). Przy czym niepamięć świadków jest w realiach niniejszej sprawy uzasadniona znacznym upływem czasu pomiędzy rozwiązaniem małżeństwa stron (rok 2001) a zainicjowaniem postępowania w przedmiocie podziału tego majątku (rok 2012). W konsekwencji brak jest jakichkolwiek podstaw do poczynienia w sprawie co do ruchomego składu majątku wspólnego ustaleń odmiennych od tych których dokonał Sąd Rejonowy rozpoznając sprawę przed uchycieniem orzeczenia. W tym miejscu wskazać jednocześnie należy, że działanie Sądu z urzędu w zakresie ustalania składu majątku wspólnego nie zwalnia uczestników postępowania działowego od ciężaru udowodnienia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 6 kc). Jeśli zatem z wypowiedzi uczestników lub innych okoliczności w sprawie wynika, że istnieje jakiś inny przedmiot majątkowy winni w tym zakresie przedstawić stosowne dowody, przy czym przynależność określonego przedmiotu do spadku/majątku wspólnego może być wykazywana wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi w postaci dokumentów, zeznań świadków, przesłuchania uczestników, oględzin. W niniejszym przypadku wnioskodawca nie wykazał aby w skład majątku wspólnego wchodziły wszystkie wymienione przez niego składniki w rezultacie Sąd przyjął, że w skład majątku wspólnego wchodzi jedynie te przedmioty co do których strony zgodnie przyznały,

że zostały nabyte w trakcie trwania małżeństwa, istniejące w chwili orzekania, o wartości odpowiadającej średniej z wartości wskazywanych przez strony (na co strony wyraziły zgodę) tj. telewizor 21 cali – o wartości 90 zł oraz lodówka (...) o wartości 125 zł. W sprawie okolicznością bezsporną było nadto, że samochód A. (...) nabyty w trakcie trwania małżeństwa, zatrzymał wnioskodawca M. J. (1), a następnie go zbył. W rezultacie zauważyć trzeba, że w skład majątku wspólnego ulegającemu podziałowi wchodzi również przedmioty, które wskutek niewłaściwego ich używania albo w sposób niezgodny z prawem zostały zbyte, utracone, zużyte, zniszczone przez jednego z małżonków. Wszelkie rozliczenia dotyczące bezprawnego zbycia, czy też nierozliczenia się z jednego z małżonków z drugim w trakcie trwania małżeństwa należy rozpatrywać na kanwie art. 415 kc. Zgłoszone żądanie winno odpowiadać wymogom pozwu. W niniejszym przypadku żądania takiego nie sformułowano a zatem nie było podstaw do dokonywania w tym przedmiocie rozliczeń z urzędu. Odnośnie poczynionych nakładów z majątku wspólnego stron na majątek osobisty uczestniczki to w ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że budynek posadowiony na nieruchomości stanowiącej wówczas własność uczestniczki został wzniesiony staraniem obu stron niniejszego postępowania. Taki stan rzecz był również niewątpliwy dla Sądu rozpoznającego sprawę w pierwszej instancji za pierwszy raz czego wyraz Sąd ten dał w swych ustaleniach faktycznych. Na fakt ten wskazują konsekwentne wypowiedzi wnioskodawcy, który podawał, że pracował przy wznoszeniu domu podobnie jak członkowie jego rodziny i jego znajomi. Znajduje to potwierdzenie w zeznaniach świadków A. P. (1), M. G., M. P.. Wnioskodawca podnosił również, że część materiałów budowlanych została nabyta z pieniędzy zebranych na ślubie, część natomiast z pieniędzy przekazanych przez jego rodziców (uzyskanych z pożyczki zaciągniętej przez jego matkę). O tym, że budowa nie była finansowana wyłącznie przez ojca uczestniczki B. G. (wbrew twierdzeniom tego świadka) świadczą ponadto oprócz zeznań wnioskodawcy, wyjaśnienia samej uczestniczki postępowania, która na rozprawie w dniu 27 czerwca 2014 roku przyznała (odmiennie niż podczas słuchania informacyjnego), że część pustaków została nabyta za pieniądze подарowane małżonkom przez gości weselnych. Wskazała nadto, że była też sytuacja, że ojciec wnioskodawcy przekazał jej pieniądze na budowę domu. Wbrew zatem zeznaniom B. G. (1) i początkowemu stanowisku uczestniczki, wnioskodawca partycypował w kosztach budowy domu. W ocenie Sądu wiarygodne jest też twierdzenie wnioskodawcy co do częściowego finansowania budowy z dochodów z pracy obu stron. Z. bowiem należy, iż tak wnioskodawca jak i uczestniczka pracowali zawodowo. Mogli ponadto liczyć (przynajmniej czasowo) na pomoc w utrzymaniu ze strony rodziców uczestniczki, u których mieszkali. Realnie rzecz biorąc mogli przeznaczać pewne kwoty na budowę domu zwłaszcza w kontekście faktu, że był on wznoszony systemem gospodarczym a zatem przy zminimalizowaniu kosztów. Nie negując zatem udziału ojca uczestniczki przy wznoszeniu domu, który jest murarzem, jak również pewnego wsparcia finansowego ze strony rodziców uczestniczki wkładu tego nie można przecenić. Należy mieć tutaj bowiem na uwadze deklaracje z US dotyczące rodziców uczestniczki, z których wynika, że ich dochody w okresie trwania małżeństwa stron nie były znaczne. W konsekwencji powyższego Sąd uwzględnił żądanie w zakresie rozliczenia nakładów z majątku wspólnego na poczet majątku osobistego uczestniczki. W tym miejscu podkreślić jednocześnie należy, iż w kontekście stanowiska Sądu II instancji wyrażonego w niniejszej sprawie – gdzie przesądzono niezasadność zarzutu przedawnienia – bezprzedmiotowym jest pogłębiona analiza tej kwestii w pisemnych motywach rozstrzygnięcia. Stanowisko Sądu Okręgowego jest bowiem w realiach tej konkretnej sprawy wiążące dla Sądu Rejonowego. W rezultacie powyższego Sąd dokonał rozliczenia nakładu przyjmując za podstawę wartość nakładu obliczonego przez biegłego M. B. w kwocie 119864,15 złotych przyjmując, że jest to rzeczywista wartość wydatków poniesionych przez strony dla posadowienia budynku w stanie na dzień 21.06.2001r. Jednocześnie podkreślić należy, iż wartości nakładów nie można utożsamiać z wartością budynku. Ustalenia w tym zakresie Sąd poczynił w oparciu o opinię biegłego, która w ocenie Sądu jest jasna, logiczna i rzetelna, ponadto ostatecznie jej wnioski nie zostały zakwestionowane przez strony postępowania.

Mając powyższe na uwadze Sąd w pkt I postanowienia ustalił wartość majątku wspólnego. Na podstawie art. 43 § 1 krio i art. 46 krio w zw. z art. 1035 k.c. i art. 211 k.c. i art. 212 § 2 k.c., Sąd dokonał podziału majątku wspólnego, jak w punkcie II postanowienia przyznając na wyłączną własność uczestniczce A. D. (1) ruchomości stanowiące wyposażenie mieszkania o łącznej wartości 215 zł. Sąd przyznał uczestniczce te składnik albowiem znajdują się one w jej posiadanie i ona wyłącznie z nich korzysta. W punkcie III postanowienia Sąd zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 107,50 zł tytułem spłaty należnego mu udziału odpowiadającego 1/2 wartości majątku wspólnego ustalonego w punkcie I postanowienia.

W punkcie IV postanowienia Sąd dokonał rozliczenia nakładów zasądzając od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 59932 zł płatną w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia orzeczenia. Sąd uznał, że taki sposób zasądzenia należności z jednej strony będzie zaspokajał interes ekonomiczny wnioskodawcy, a z drugiej strony będzie możliwy do zrealizowania przez uczestniczkę, w tym na skutek podziału środków z drugiego małżeństwa uczestniczki. Nie możliwy do zaakceptowania jest przy tym pogląd uczestniczki co do konieczności rozłożenia świadczenia na raty z uwagi na potrzebę pozostawienia majątku z drugiego małżeństwa na potrzeby dziecka uczestniczki. Interes majątkowy wnioskodawcy zasługuje bowiem na ochronę i nie ma podstaw do tego aby przez lata oczekiwał on na zaspokojenie swego roszczenia (wielkość świadczenia uczestniczki i niskie raty powodowałyby konieczność uzyskania pełnego zaspokojenia po latach). Z. także należy, iż postępowanie toczy się od roku 2012 i uczestniczka niewątpliwie winna przygotować się na ewentualność spłacenia wnioskodawcu.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc. przyjmując, że celem stron było dokonanie podziału oraz wzajemnych rozliczeń związanych z ich majątkiem wspólnym.